

Családjogi, gyermekvédelmi és gyámügyi ismeretek

Tantárgy neve: Családjogi, gyermekvédelmi és gyámügyi ismeretek	Tantárgy Neptun-kódja: nappali: AJPJT900KMAN2 levelező: AJPJT900KMAL2 Tárgyfelelős intézet: Civilisztikai Tudományok Intézete Polgári Jogi Intézeti Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Heinerné Dr. Barzó Tímea egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): dr. Kriston Edit tudományos segédmunkatárs	
Javasolt félév: 2. félév (tavaszi)	Előfeltétel: -
Óraszám: nappali: 2 óra/hét levelező: 10 óra/félév	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali/levelező
Tantárgy feladata és célja: A családjogi, gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatási ismeretek tantárgy bemutatja egyrészt a családjog alapelveit, alapvető jogintézményeit, mint a házasság, a bejegyzett élettársi és a de facto élettársi kapcsolat személyi és vagyoni viszonyai, a hallgatók megismerik az apasági vélelmek rendszerét, az anyaság tényét, a rokoni kapcsolatok családjogi jogkövetkezményeit, a szülői felügyelet alapelveit, jellemzőit, a kiskorú gyermekeket a családjogi jogviszonyokban megillető alapvető jogait és kötelezettségeit. A tantárgy oktatása során különös hangsúlyt kapnak az örökbefogadás legfontosabb jellemzői, joghatásai, a gyermekvédelmi rendszer részletes bemutatása, valamint a gyámság, mint a gyerekvédelem egyik alapvető intézményének részletezése.	
Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> T1 <i>képesség:</i> K1, K13 <i>attitűd:</i> A1, A2, A11, A12 <i>autonómia és felelősség:</i> F 1, F2, F7	
Tantárgy tematikus leírása: <ol style="list-style-type: none"> 1. A családjog rendszere és alapelvei. A családjog forrásai. 2. A házasságkötés. A házasság megszűnése, a házasság felbontása. A házastársi vagyonközösség. 3. A házastársak különvagyona. A házassági vagyoni szerződés. A házastársi lakáshasználat. 4. A bejegyzett élettársi kapcsolat és a de facto élettársi kapcsolat személyi és vagyoni jogkövetkezményei, családjogi hatásai. 5. A rokonság joga. A leszármazáson alapuló rokoni kapcsolat. Az apai jogállást keletkeztető tények, apasági vélelmek. Apasági vélelmek megtámadása. Az anyai jogállás. 6. Az örökbefogadás célja és feltételei az örökbefogadó és az örökbefogadott oldalán. Az örökbefogadhatónak nyilvánítás. A nyílt és a titkos örökbefogadás elhatárolása. Az örökbefogadási utánpótlás, joghatásai. Az örökbefogadott gyermek vérségi származása, illetve a vér szerinti szülő egészségügyi adatai megismeréséhez való joga. Az örökbefogadás hatálytalanná válása és felbontása. 	

7. A szülői felügyelet általános szabályai: a szülői felügyeleti jogok és kötelezettségek. A szülői felügyelet gyakorlásának elvei. A gyermek vagyonának kezelése. A gyermek törvényes képviselője. A szülői felügyelet gyakorlása a szülők megállapodása alapján. A szülői felügyeleti jog gyakorlásának bírósági rendezése. A gyermek elhelyezése harmadik személynél.
8. A gyermekétől különülő szülő jogai és kötelezettségei. A kapcsolattartásra vonatkozó általános szabályok (tartalma, jogosultak köre). A kapcsolattartás rendezése, módja és helye. A kapcsolattartási jog korlátozása, esetleges megvonása. A szülői felügyeleti jog szünetelésének esetkörei és a szünetelés jogkövetkezményei. A családbafogadás. A szülői felügyelet megszűnése, megszüntetése és visszaállítása.
9. A rokonsági elvi alapjai. A rokonsági speciális szabályai a kiskorú és a nagykorú gyermek vonatkozásában.
10. A gyámság szabályozása. A gyámrendelés feltételei. A gyámság és a gyám típusai, többes gyámrendelés. A gyámság gyakorlása A gyámság és a gyámi tisztség megszűnésének esetei.
11. A gyámügyi igazgatás szervezete. A gyámügyi igazgatás feladatai és főbb eljárási szabályai.
12. A gyermeki jogok védelme. A gyermeki jogok érvényesülése a nemzetközi egyezményekben. A gyermeki jogok érvényesülése a magyar családjogi szabályozásban. A gyermekek védelmét elősegítő hazai jogszabályok.
13. A gyermekvédelmi ellátások. Pénzbeli és természetbeni ellátások. A személyes gondoskodást nyújtó ellátások.
14. A gyermekvédelmi gondoskodás általános szabályai. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megítélése. Védelembe vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés és nevelésbe vétel.

Félévközi számonkérés és a kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

Az aláírás feltétele az előadásokon való jelenlét. A vizsga során arról kell meggyőződni, hogy a hallgató az adott félév anyagát milyen fokban sajátította el. A vizsga írásbeli, értékelése ötfokozatú skála szerint történik:

0-59% elégtelen

60-69% elégséges

70-79% közepes

80-89% jó

90- 100% jeles

Kötelező irodalom:

1. Kriston Edit: A gyermeki jogok rendszere és a gyermekvédelem (Egyetemi Kiadó, megjelenés alatt)
2. Barzó Tímea: A magyar család jogi rendje, Patrocinium Kiadó, Budapest, 2017.
3. Barzó Tímea: Parental guidance and maintenance of relatives in the new Hungarian Civil Code. In: Current questions and european answers on the field of law and justice in Romania and Hungary. Erika Váradi-Csema (chief editor) The volume was published by the University of Miskolc, Faculty of Law and the State University of Oradea, Faculty of Law. Miskolc 2015. 16-27.

Ajánlott irodalom:

1. Filó Erika – Katonáné Pehr Erika: *Gyermeki jogok, szülői felelősség és gyermekvédelem*, HVG-ORAC, Budapest, 2015.

2. Barzó Tímea: *A rokoni kapcsolat*. A leszármazáson alapuló rokoni kapcsolat. In: A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény és a kapcsolódó jogszabályok nagykommentárja. II. kötet IX.-X. CÍM (Szerk.: Osztovits András). Opten Informatikai Kft. Budapest 2014. 115-182. o.
3. Barzó Tímea: *Az örökbefogadás*. In: A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény és a kapcsolódó jogszabályok nagykommentárja. II. kötet XI. CÍM (Szerk.: Osztovits András). Opten Informatikai Kft. Budapest 2014. 183-264. o.
4. Barzó Tímea: *A rokontartás*. In: A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény és a kapcsolódó jogszabályok nagykommentárja. II. kötet XIII. CÍM (Szerk.: Osztovits András). Opten Informatikai Kft. Budapest 2014. 362-428. o.
5. Claire Fenton-Glynn: *Children's Rights in Intercountry Adoption*, Intersentia, 2014.